

5. LÉPÉS

Szavak

αγαπημένος-η-ο *kedvenc*
αναψυκτικό (το) *üdítőital*
ανοίγω (ki)nyit
απόγευμα (το) *délután*
αρχίζω *kezd, kezdődik*
βράδυ (το) *este*
γεια σας! *sziasztok! üdvözlöm!*
γεια σου! *szia!*
γύρω σε *vmi körül*
δολάριο (το) *dollár*
δωμάτιο (το) *szoba*
έργο (το) *film*
ευρώ (το) *euró*
ιστορία (η) *történet, történelem*
και (óránál) *múlt*
καινούργιος-α-ο *új*
καλημέρα! *jó napot/reggelt*
kívánok!
καληνύχτα! *jó éjszakát kívánok!*
καλησπέρα! *jó estét kívánok!*
κλείνω *becsuk, zár*
κόρη (η) *vki lánya*
κουρασμένος-η-ο *fáradt*
κρύος-α-ο *hideg*
κτίριο (το) *épület*
κυρία (η) *hölgy*
κύριος (ο) *úr*
λεμόνι (το) *citrom*
λεπτό (το) *perc*
λεφτά (τα) *pénz*
λίγος-η-ο *kevés*
λίρα (η) *font*
μαγαζί (το) *üzlet*

μεσημέρι (το) *dél*
μέχρι *-ig*
μισή ← μισός-ή-ό *fél*
μόνο *csak*
νεαρός-ή-ό / (ο) *fiatal, fiatalember*
νύχτα (η) *éjszaka*
παλιός-ά-ό *régi*
παρά (óránál) *lesz*
ποιανού είναι; *kié?*
πολύς (πολλή, πολύ) (tsz. πολλοί,
πολλές, πολλά) *sok*
πόσο κάνει; *mennyibe kerül?*
πόσος-η-ο *mennyi, hány*
πόσων χρόνων είσαι; *hány éves*
vagy?
πρωί (το) *reggel*
πρωτεύουσα (η) *főváros*
σουππα (η) *leves*
τελειώνω *befejez, befejeződik*
τέταρτο (το) *negyed*
τι *milyen*
τι ώρα είναι; *hány óra van?*
τι ώρα; *hány órakor?*
τίνος είναι; *kié?*
τίπλος (ο) *cím*
φαγητό (το) *étel*
φεύγω (+ για) *elindul, elmegy vholra*
φιορίνι (το) *forint*
φραπές (ο, tsz. φραπέδες)
jegeskávé
φτιάχνω *készít*
φωτεινός-ή-ό *világos*
ωραίος-α-ο *szép, jó*

5.1. A NÉVSZÓ TÖBBES SZÁMA

5.1.1. A többes szám képzése

A főnév, valamint az annak nemével és esetével egyeztetett határozott névelő és melléknév többes számát a következők szerint képezzük:

Alanyeset				Tárgyeset		
	Hat. névelő	Melléknév	Főnév	Hat. névelő	Melléknév	Főnév
Hímnem	οι	καλοί	<u>φίλοι</u> <u>άντρες</u> <u>χάρτες</u>	τους	καλούς	<u>φίλους</u> <u>άντρες</u> <u>χάρτες</u>
Nőnem	οι	καλές	<u>φίλες</u> <u>γυναίκες</u>	τις	καλές	<u>φίλες</u> <u>γυναίκες</u>
Semlegesnem	τα	καλά	<u>παγωτά</u> <u>παιδιά</u> <u>γράμματα</u>	τα	καλά	<u>παγωτά</u> <u>παιδιά</u> <u>γράμματα</u>

A fenti táblázatból az alábbiak állapíthatók meg:

- A melléknevek az egyes számban -ος, -η, illetve -ο végződésű főnevek ragozását követik: καλοί φίλοι, καλές φίλες, καλά παγωτά.
- Az egyes számban -ας, -ης, -α, -η végződésű hímnemű és nőnemű főnevek többes száma mindkét esetben -ες: άντρες, χάρτες, φίλες, γυναίκες.
- A tárgyeset hímnemben mutat némi eltérést az alanyesettől, nőnemben csak a határozott névelőnél különbözik, semlegesnemben viszont teljesen megegyezik.

A καφές és φραπές többes száma alany- és tárgyesetben egyaránt καφέδες, illetve φραπέδες.

Πείδák

Οι Ούγγροι μένουν στην Ουγγαρία. → *A magyarok Magyarországon laknak.*

Οι Έλληνες μένουν στην Ελλάδα. → *A görögök Görögországban laknak.*

Ο Κώστας έχει **λίγους φίλους**. → *Kosztasznak kevés barátja van.*

Έχω **τρεις καλούς φίλους**. → *Van három jó barátom.*

Τρεις καφέδες, παρακαλώ, **για τις φίλες μου**. → *Három kávéét kérek a barátnőimnek.*

Στους Έλληνες αρέσουν **οι Ουγγαρέζες**. → *A görög férfiaknak tetszenek a magyar nők.*

Ξέρεις **τις φίλες** μου; → *Ismered a barátnőimet?*

Οι Ουγγαρέζες είναι **όμορφες** και **έξυπνες**. → *A magyar nők szépek és okosak.*

Οι Ελληνίδες ξέρουν ελληνικά. → *A görög nők tudnak görögül.*

Παρακαλώ **τρεις πορτοκαλάδες** και **τρία παγωτά**. → *Kérek három narancslét és három fagyaltot.*

Δεν έχω **προβλήματα**. → *Nincsenek gondjaim.*

5.1.2. Az -ος, -α, -ο végű melléknevek

Azon mellékneveknél, **amelyek végződése előtt magánhangzó áll**, nőnemben – kevés kivételtől eltekintve – **-α végződéssel találkozunk**: η **ωραία** Ελλάδα (*a szép Görögország*), η **κρύα** θάλασσα (*a hideg tenger*).
Többes számban megszűnik a különbség: **όμορφες/ωραίες** γυναίκες.

Πείδák

Είναι πολύ **κρύα η θάλασσα**. → *Nagyon hideg a tenger.*

Ξέρεις ότι είσαι πολύ **ωραία**; → *Tudod, hogy nagyon szép vagy?*

Ο Νίκος έχει **τέσσερις ωραίες φίλες**. → *Nikosznak van négy szép barátnője.*

Η καινούργια φίλη μου δεν ξέρει **τις παλιές φίλες** μου. → *Az új barátnőm nem ismeri a régi barátnőimet.*

5.1.3. A πόσος kérdő névmás használata

A fenti példákon jól látható, hogy amiből egynél több van, az a görögben többes számban áll (*τρεις φίλοι*). A melléknévi ragozású **πόσος-η-ο** egyes számban megszámálhatatlan, többes számban megszámálható főnevekre kérdez rá. Azaz, ha a **πόσος**-t – és az azt követő főnevet – egyes számban használjuk, akkor a mennyiség az érdekes, ha többes számban, akkor inkább a darabszám. Tehát míg az egyes számban használt **πόσος** magyar megfelelője jellemzően a **mennyi?**, a többes számban használté a **hány?** kérdő névmás:

Πόσον καφέ θέλεις; Μενnyi κάνέτ κέρσζ? (azaz: Mennyit öntsek?) ↔	Πόσους καφέδες θέλεις; Ήνy κάνέτ κέρσζ? (azaz: Hányat rendeljek?)
Πόση μπίρα θέλεις; Μενnyi σόρτ κέρσζ?	Πόσες μπίρες θέλεις; Ήνy σόρτ κέρσζ?

Πέyδάκ

Πόσον καιρό μένεις στην Ουγγαρία; → **Μενnyi** ideje laksz Magyarországon?

Πόση πορτοκαλάδα θέλετε; → **Μενnyi** narancslét kértek?

Πόσους Έλληνες ξέρεις; → **Ήνy** görögöt ismersz?

Πόσες φίλες έχετε στην Ελλάδα; → **Ήνy** barátñtők van Görögországban?

Πόσα αναψυκτικά θέλετε; → **Ήνy** üdítőt kértek?

Πόσα λουλούδια αγοράζεις για τη μητέρα σου; → **Ήνy** virágot veszel az anyukádnak?

Πόσα δωμάτια έχει το σπίτι σου; → **Ήνy** szobás a lakásod?

5.1.4. A πολύς melléknév ragozása és használata

A **πολύς (sok)** ragozása – egyes számban – rendhagyóságokat mutat:

	Egyes szám			Többes szám		
	Hn.	Nn.	Sn.	Hn.	Nn.	Sn.
Alanyeset	πολύς	πολλή	πολύ	πολλοί	πολλές	πολλά

Τάργυεσετ	πολύ	πολλή	πολύ	πολλούς	πολλές	πολλά
-----------	------	-------	------	---------	--------	-------

A *πόσος*-hoz hasonlóan, ha megszámlálható főnére vonatkozik, akkor többes számba kerül:

- *Πόση μπύρα θέλεις;* → *Mennyi sört kérsz?*
- *Δεν θέλω πολλή, μόνο λίγη.* → *Nem kérek sokat, csak keveset.*
- *Πόσες μπύρες θέλεις;* → *Hány (üveg) sört kérsz?*
- *Δεν θέλω πολλές, μόνο τρεις.* → *Nem kérek sokat, csak hármat.*

Πέلدάκ

Δεν θέλω πολύ καφέ. → *Nem kérek sok kávé.*

Με περιμένεις πολλή ώρα; → *Régóta vársz?*

Έχετε πολλούς φίλους στην Ελλάδα; → *Sok barátotok van Görögországban?*

Θα πάω σε πολλά ξενοδοχεία. → *Sok szállodába el fogok menni.*

Έχεις πολλές φίλες; → *Sok barátnőd van?*

Έχεις πολλά προβλήματα;* → *Sok gondod van?*

Δεν έχω πολλά λεφτά.* → *Nincs sok pénzem.*

Ne feledjük el, hogy a *nagyon* határozószó egy *λ*-val és *υ*-nal írandó: *πολύ*.

5.1. Fordítás görögrol magyarra

Πόσα παγωτά θέλετε; → *Hány fagyalaltot kértek?*

Θέλω τρία παγωτά και τέσσερις φραπέδες. → *Kérek három fagyit és négy jegeskávé.*

Στη Βουδαπέστη μένουν πολλοί Έλληνες. → *Budapesten sok görög lakik.*

Οι Ούγγροι φτιάχνουν καλές σουίπες. → *A magyarok jó leveseket készítenek.*

5.1.4.* A magyar *mennyi?* - *hány?* megszámlálhatatlan-megszámlálható séma nem ültethető át teljes mértékben a görögbe: *Mennyi gondod/pénzed van?*

Δεν έχουμε πολλούς φίλους στην Ιταλία. → *Nincs sok barátunk Olaszországban.*

Πόσο κρασί θέλεις; Λίγο ή πολύ; → *Mennyi bort kérsz? Keveset vagy sokat?*

Πόσα ελληνικά φαγητά ξέρεις; Πολλά ή λίγα; → *Hány görög ételt ismersz? Sokat vagy keveset.*

Τι αναψυκτικά έχετε; → *Milyen üdítőjük van?*

Ο Κώστας είναι στο σινεμά με τους φίλους του. → *Kosztasz moziban van a barátaival.*

Σου αρέσει αυτό το κτίριο; → *Tetszik ez az épület?*

Σου αρέσουν τα λουλούδια (που είναι) στην πλατεία; → *Tetszenek a téren lévő virágok?*

5.1. Fordítás magyarról görögre

Hány barátod van? → Πόσους φίλους έχεις;

Hány sört kérték? → Πόσες μπύρες θέλετε;

Nikosznek három szép gyereke van. → Ο Νίκος έχει τρία όμορφα παιδιά.

Van két útlevelem. Egy magyar és egy görög. → Έχω δύο διαβατήρια. Ένα ουγγρικό και ένα ελληνικό.

Nagyon fáradt vagy. Talán sok gondod van? → Είσαι πολύ κουρασμένος. Μήπως έχεις πολλά προβλήματα;

Kérek két citromlét, három narancslét és négy kánét. → Παρακαλώ δύο λεμονάδες, τρεις πορτοκαλάδες και τέσσερις καφέδες.

Kérek négy sört a barátaimnak. → Παρακαλώ τέσσερις μπύρες για τους φίλους μου / στους φίλους μου.

Egy teát kérek sok citrommal. → Ένα τσάι, παρακαλώ, με πολύ λεμόνι.

Mennyi citromot kérsz a teádba? → Πόσο λεμόνι θέλεις στο τσάι σου;

Otthon vagyok a barátommal. → Είμαι στο σπίτι με τις φίλες μου.

5.2. A BIRTOKOS ESET

Az eddig megismert végződésű főnevek, illetve az azokra vonatkozó névelők és melléknévek képzése birtokos esetben a következő:

Egyes szám				Többes szám		
	Névelő	Melléknév	Főnév	Névelő	Melléknév	Főnév
Hímnem	του/ενός	καλού	φίλου άντρα χάρτη	των	καλών	φίλων αντρών χαρτών
Nőnem	της/μιας	καλής	φίλης γυναίκας	των	καλών	φιλών γυναικών
Semlegesnem	του/ενός	καλού	παγωτού παιδιού γράμματος	των	καλών	παγωτών παιδιών γραμμάτων

A fenti táblázatból is megállapítható, hogy a birtokos eset **képzése** – a hangsúlyozástól eltekintve – nem túl bonyolult: **egyes számban az -ος és -ο végű szavaknál** a birtokos eset végződése **-ου**, az **-ι végűeknél -ιου**, **az -ας és -ης végűeknél elmarad a -ς**, ellentétben a **nőnemm**, ahol **a szó végéhez -ς járul**. **Többes számban** minden főnévnel **-ων/ών** végződéssel találkozunk, a határozott névelők és melléknévek esetében pedig megszűnik a nemek közötti különbség.

Az egyedüli nehézséget a **hangsúlyozási szabályok** jelentik, amelyek megismerését elég haladó szinten elsajátítani*. Egyelőre megelégedhetünk azzal a megfigyeléssel, hogy többes szám birtokos esetben a hangsúly általában, egyes számnál pedig a harmadhangsúlyos -ος és -ο végű szavak többségénél a szó vége felé vándorol: άνθρωπος – ανθρώπου – ανθρώπων, αεροδρόμιο – αεροδρομίου – αεροδρομίων.

Fontos viszont megjegyezni, hogy míg a magyarban a birtokos jelző (a birtokos) megelőzi a jelzett szót (a birtokot), addig a görögre ennek a fordítottja jellemző: Νίκος φεσέγε σζέρ. – Η γυναίκα του Νίκου είναι όμορφη. Ha pedig a birtokos maga az állítmány (névszói állítmány), ne felejtjük el a görögben a létigét kitenni elé (igei-névszói állítmány): Αυτό Νίκοςζέ. (= Αυτό van Νίκοςζέ) – Το αυτοκίνητο είναι του Νίκου.

Példák

5.2.* Lásd a 16. leckében.

Ποιανού/Τίνος είναι αυτό το αυτοκίνητο; → *Kié ez az autó?*

Αυτό το αυτοκίνητο είναι **του Νίκου / της Μαρίας**. → *Ez az autó Nikoszé/Mariáé.*

Τα βιβλία που είναι στο δάσκαλο, είναι **του Βασίλη / της Ελένης**. → *A tanárnál lévő könyvek Vasziliszé/Elenié.*

Το αυτοκίνητο **της Μαρίας** είναι κόκκινο. → *Maria autója piros.*

Η πρωτεύουσα **της Ουγγαρίας** είναι η Βουδαπέστη. → *Magyarország fővárosa Budapest.*

Ο πατέρας **του Λεωνίδα** είναι δάσκαλος **ελληνικών***. → *Leonidasz apukája görögktanár.*

Τα δωμάτια **του ξενοδοχείου** βλέπουν στη θάλασσα. → *A szálloda szobái a tengerre néznek.*

Ο τίτλος **του βιβλίου** είναι: «**Η ιστορία των Ελλήνων**». → *A könyv címe: „A görögök története”.*

5.2. Fordítás görögől magyarra

Αυτό το βιβλίο είναι του Κώστα. → *Ez a könyv Kosztaszé.*

Ο γιος του Αλεξάνδρου είναι καλός μαθητής. → *Alexandrosz fia jó tanuló.*

Η πρωτεύουσα της Ελλάδας είναι η Αθήνα. → *Görögország fővárosa Athén.*

Τα δωμάτια του σπιτιού είναι φωτεινά. → *A lakás szobái világosak.*

Οι φίλες της κόρης μας σπουδάζουν στην Αθήνα. → *A lányunk barátai Athénban tanulnak.*

Ξέρεις τη γυναίκα εκείνου του άντρα; → *Ismered annak a férfinak a feleségét?*

Τι είναι το αγαπημένο φαγητό των Ούγγρων; → *Mi a magyarok kedvenc étele?*

5.2. Fordítás magyarról görögre

Kié ez a könyv? → *Ποιανού είναι αυτό το βιβλίο;*

Vár (téged) a barátom anyukája. → *Σε περιμένει η μητέρα του φίλου μου.*

5.2.* Ügyeljünk az alábbiak fordítására: *görögktanár* = δάσκαλος ελληνικών, *görögóra* = μάθημα ελληνικών.

Mi Görögország fővárosa? → *Τι είναι η πρωτεύουσα της Ελλάδας;*
 Vár rád az a fiú, akinek a testvére olasztanár. → *Σε περιμένει το αγόρι του οποίου ο αδερφός είναι δάσκαλος ιταλικών.*
 Könnű a görögóra? → *Είναι εύκολο το μάθημα ελληνικών;*
 Ez a köhny nem Hrisztoszé, hanem Vaszilliszé. → *Αυτό το βιβλίο δεν είναι του Χρήστου, αλλά του Βασιλή.*
 Otthon lesznek a barátaid szülei? → *Θα είναι στο σπίτι οι γονείς των φίλων σου;*

5.3. AZ ÉLETKOR KIFEJEZÉSE

Az alapkérdés: *Hány éves vagy?* Görögül: **Πόσων χρόνων* είσαι;**

Az életkort, mint ahogy az a kérdésből is kiderül, **birtokos esettel** fejezik ki. Egyedül azt kell megjegyezni, hogy az 1, 3 és 4 számneveknek birtokos esetük is van: *ενός (μιας), τριών, τεσσάρων.*

Περίοδος

<i>Ο Κωστάκης είναι ενός χρόνου.</i>	<i>Kosztaszka egy éves.</i>
<i>Η κόρη μου είναι τριών χρονών.</i>	<i>A lányom három éves.</i>
<i>Είμαι είκοσι τεσσάρων χρόνων.</i>	<i>Huszonnégy éves vagyok.</i>
<i>Η γιαγιά μου είναι ογδόντα χρονών.</i>	<i>A nagymamám nyolcvan éves.</i>

5.3. Fordítás görögül magyarrá

Ο πατέρας μου είναι σαράντα ενός χρόνων. → *Az apukám negyvenegy éves.*
Η κόρη της δασκάλας μου είναι μόνο τριών χρόνων. → *A tanárnőm lánya csak három éves.*
Αυτό το ξενοδοχείο είναι εκατό χρόνων. → *Ez a szálloda száz éves.*
Πόσων χρόνων είναι οι γονείς σου; → *Hány évesek a szüleid?*

5.3.* A „χρόνων“-t „χρονών“-nak is lehet mondani, s olykor a szónégyi -y is elmarad.

5.3. Fordítás magyarról görögre

Nem tudod véletlenül, hány éves az a lány? → Μήπως ξέρεις πόσων χρονών είναι αυτό το κορίτσι;

Még nem vagyok ötven éves. → Ακόμα δεν είμαι πενήντα χρονών.

Eleni anyukája hatvannégy éves. → Η μητέρα της Ελένης είναι εξήντα τεσσάρων χρονών.

Nikosz autója tizenegy éves. → Το αυτοκίνητο του Νίκου είναι έντεκα χρονών.

5.4. A MEGSZÓLÍTÓ ESET

A megszólító eset tulajdonképpen megegyezik az alanyesettel (pl. *Μαρία! Ελένη! Χρυσούλα! κορισάκι! άνθρωποι! κυρία!*), kivéve az egyes számban álló, hímnemű szavakat, ahol elhagyjuk a szónégi -ς-t (pl. *Νίκο! Κώστα! Βασίλη! Χρήστο! Γιάννη! Γιώργο!*). Egyes -ος végű szavak megszólításkor -ε végződést kapnak. Ezzel elsősorban – de nem kizárólag – a hosszabb szavaknál találkozhatunk, keresztnevek esetében pedig a teljes, nem rövidített alakoknál (pl. *Κωνσταντίνε! → Κώστα! Νικόλαε! → Νίκο! Αλέξανδρε! → Αλέκο!*)

Περίοδος

Γεια σου, Μαρία!

Καλημέρα, Βασίλη!

Καλησπέρα, Γιάννη!

Καληνύχτα, Ελένη!

Κυρίες και Κύριοι!

Φίλε!

Φίλε Κύριε!

Κύριε Παπαδόπουλε!

Κυρία μου!

Παιδιά!

Νεαρέ!

Γιατρέ!

Szia, Maria!

Jó napot/reggelt, Vaszilisz!

Jó estét, Janisz!

Jó éjszakát, Eleni!

Hölgyeim és Uraim!

Barátom!

Tisztelt Uram!

Papadopoulosz úr!

Hölgyem!

Gyerekek (Srácok! /Fiatalok!)

Fiatalember!

Doktor úr!

Mivel a megszólító eset – amint azt a fenti példák is láthattuk – csak a hímnemű fő- és mellékneveknél tér el az alanyesettől, s használata meglehetősen korlátozott, annak feltüntetésétől a főnév- és melléknévragozás során eltekintünk.

5.5. AZ ÓRA

Két alapkérdés van: *Hány óra van?* és *Hány órákor?*

Hány óra van?

Görögül: ***Τι ώρα είναι;***

A válaszhoz a következők ismerete szükséges:

- a válaszban ugyan nem mondják ki sem azt, hogy *óra*, sem azt, hogy *perc*, mégis tudnunk kell, hogy az *óra* (*ώρα*) nő-, a *perc* (*λεπτό*) pedig semlegesnemű. Az ezekre utaló számnevek ugyanis ennek megfelelően szerepelnek az adott nemben.
- a magyartól eltérően az időt nem viszonyítjuk sem a negyed, sem a fél órához, csakis az egészhez. A 30. percig az egész órához adunk hozzá (*και*), a 31. perctől a következő egészből vonunk le (*παρά*). Két szót kell még tudni: *negyed – τέταρτο, fél – μισή*.

Példák

Τι ώρα είναι;

(Η ώρα είναι) έξι και πέντε. Hat (óra) múlt öt perccel.
Τρεις και τέταρτο. Negyed négy.

5.5.* A fél kifejezésének egy másik módjával a 12. leckében találkozunk.

Τρεις και είκοσι ένα.
Εννιά και είκοσι πέντε.
Μία και μισή.
Τέσσερις παρά τρία.
Εννιά παρά τέταρτο.

Negyed négy múlt hat perccel.
Fél tíz lesz öt perc múlva.
Fél kettő.
Négy óra lesz három perc múlva.
Háromnegyed kilenc.

Hány órakor?

Görögül: **Τι ώρα;**

A válasz megadásához a **σε** előjárószó lesz segítségünkre, amely összeolvad az azt követő határozott névelővel, azaz fél kettőig a **στη**^{**}, fél kettő után a **στις** kerül a számnév elé.

Περίοδος

Στις έξι και πέντε.
Στις τρεις και τέταρτο.
Στις τρεις και είκοσι ένα.
Στις εννιά και είκοσι πέντε.
Στη μία και μισή.
Στις τέσσερις παρά τρία.
Στις εννιά παρά τέταρτο.

Hat óra után öt perccel.
Negyed négykor.
Negyed négy után hat perccel.
Fél tíz előtt öt perccel.
Fél kettőkor.
Négy óra előtt három perccel.
Háromnegyed kilenckor.

Ha az **időpontot** a **napszakkal** együtt használjuk, akkor először az órát mondjuk, s utána a napszakot, amely tárgyesetben, a rá vonatkozó határozott névelővel együtt áll:

Στις 7 το πρωί.
Στις 2 το μεσημέρι.
Στις 5 το απόγευμα.
Στις 10 το βράδυ.
Στη 1 τη νύχτα.

Reggel 7-kor.
Déli 2-kor. (ez a görögöknél még délnek számít)
Délután 5-kor.
Este 10-kor.
Éjjel 1-kor.

5.5.** A beszélt nyelvben használatos a **στις** is.

Még egy fontos kérdés lehet: **Από** τι ώρα **μέχρι** τι ώρα; *Hány órától hány óráig?*

Nézzünk néhány példát öt olyan igével, amelyekkel az időpont használata gyakran fordul elő:

Το μάθημα αρχίζει στις τέσσερις και μισή το απόγευμα. Az óra délután fél ötkor kezdődik.

Η ταινία τελειώνει στις τρεις τη νύχτα. A film éjszaka háromkor ér véget.

Το σουπερ-μάρκετ ανοίγει στις εφτά το πρωί. Az áruház reggel hétkor nyit.

Οι τράπεζες κλείνουν στις τρεις και μισή. A bankok fél négykor zárnak.

Το τρένο φεύγει για την Αθήνα στις τέσσερις παρά δέκα το απόγευμα. A vonat délután négy óra előtt tíz perccel indul Athénba.

5.5. Fordítás görögrol magyarra

Τι ώρα θα είσαι στο σπίτι; → *Hánykor leszel otthon?*

Τι ώρα φεύγει το τρένο για τη Θεσσαλονίκη; → *Hánykor indul a vonat Thesszalonikibe?*

Θα σε περιμένω στις έξι στην πλατεία. → *Hatkor várlak a téren.*

Οι τράπεζες ανοίγουν γύρω στις οχτώ. → *A bankok nyolc körül nyitnak.*

Η ταινία αρχίζει στην τηλεόραση στις δέκα και τέταρτο. → *A film negyed tizenegykor kezdődik a tévében.*

Θα είμαστε στο πανεπιστήμιο μέχρι τις εφτά το απόγευμα. → *Délután hétig az egyetemen leszünk.*

5.5. Fordítás magyarról görögre

Hány órakor zár az üzlet? → *Τι ώρα κλείνει το μαγαζί;*

A tanóra nyolckor kezdődik, és fél tízkor ér véget. → *Το μάθημα αρχίζει στις οχτώ, και τελειώνει στις εννιά και μισή.*

Hány órakor indul a repülő Budapestre? → *Τι ώρα φεύγει το αεροπλάνο για τη Βουδαπέστη;*

Reggel nyolctól délután ötig otthon leszek. → Θα είμαι στο σπίτι από τις οχτώ το πρωί μέχρι τις πέντε το απόγευμα.

A film kilenc után tíz perccel kezdődik a moziban. → Το έργο αρχίζει στο σινεμά στις εννιά και δέκα.

Fél tizenkettőtől várni foglak a barátom lakásában. → Θα σε περιμένω από τις έντεκα και μισή στο σπίτι του φίλου μου.

5.6. SZÁMNEVEK 200-TÓL

A **százásoknál** megkülönböztetjük a nemeket, a melléknévi ragozású számneveket csak többes számú alakjukban használjuk. Mivel ilyen nagy számokat főleg pénzekre vonatkoztatva használunk, az alábbi táblázatban a nő- és semlegesnemű alakokat emeljük ki, a pénznemek ugyanis ilyen neműek. Például: το ευρώ euró, το δολάριο dollár, το φιορίνι forint, η λίρα font.

Szám	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
200	<u>διακόσιοι</u>	<u>διακόσιες</u>	<u>διακόσια</u>
300	τριακόσιοι	τριακόσιες	τριακόσια
400	τετρακόσιοι	τετρακόσιες	τετρακόσια
500	πεντακόσιοι	πεντακόσιες	πεντακόσια
600	εξακόσιοι	εξακόσιες	εξακόσια
700	εφτακόσιοι	εφτακόσιες	εφτακόσια
800	οχτακόσιοι	οχτακόσιες	οχτακόσια
900	εννιακόσιοι	εννιακόσιες	εννιακόσια

Περίοδος

333 euró	<u>τριακόσια</u> τριάντα τρία ευρώ
814 dollár	<u>οχτακόσια</u> δεκατέσσερα δολάρια
987 forint	<u>εννιακόσια</u> ογδόντα επτά φιορίνια
534 font	<u>πεντακόσιες</u> τριάντα τέσσερις λίρες
601 font	<u>εξακόσιες</u> μία λίρες

Az **ezer** ragozására ugyanaz vonatkozik, mint a százasokéra, azaz a vonatkoztatott szó nemével kell egyeztetni. Kétezerőtől viszont az **ezresek** (*χιλιάδα*, tsz. **χιλιάδες**) és a **milliók** (*εκατομμύριο*) már nem melléknevek, hanem főnevek, amelyek neve a viszonyított szó nemétől függetlenül adott.

Szám	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
1.000	<u>χίλιοι</u>	<u>χίλιες</u>	<u>χίλια</u>
2.000		← δύο χιλιάδες →	
3.000		← τρεις χιλιάδες →	
4.000		← τέσσερις χιλιάδες →	
5.000		← πέντε χιλιάδες →	
13.000		← δεκατρείς χιλιάδες →	
50.000		← πενήντα χιλιάδες →	
200.000		← διακόσιες χιλιάδες →	
1.000.000		← ένα εκατομμύριο →	
2.000.000		← δύο εκατομμύρια →	
3.000.000		← τρία εκατομμύρια →	
13.000.000		← δεκατρία εκατομμύρια →	
200.000.000		← διακόσια εκατομμύρια →	

Ügyelni kell arra, hogy az ezresek, illetve milliók előtt álló számneveket nemben ezekkel, s nem magával a vonatkoztatott szó nemével kell egyeztetni.

Περίοδος

Mennyibe kerül?

200 euró

1.000 euró

3.300 euró

333.000 forint

3.333.000 forint

Πόσο κάνει;

διακόσια ευρώ

χίλια ευρώ

τρεις χιλιάδες τριακόσια ευρώ

τριακόσιες τριάντα τρεις χιλιάδες φιορίνια

τρία εκατομμύρια τριακόσιες τριάντα τρεις χιλιάδες φιορίνια

5.6. Fordítás görögrol magyarra

διακόσια δεκατρία ευρώ → *kétszáztizenhárom euró*

χίλια πεντακόσια φιορίνια → *ezeröttszáz forint*

τρεις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ → *háromezer-öttszáz euró*

τριακόσιες χιλιάδες φιορίνια → *háromszázezer forint*

ένα εκατομμύριο ευρώ → *egymillió euró*

τρία εκατομμύρια τριακόσιες χιλιάδες φιορίνια → *hárommillió
háromszázezer forint*

5.6. Fordítás magyarról görögre

kilencszázötven euró → *εννιακόσια πενήντα ευρώ*

ezerkétszáztizenhárom forint → *χίλια διακόσια δεκατρία φιορίνια*

négyezer euró → *τέσσερις χιλιάδες ευρώ*

háromszáztizézer euró → *τριακόσιες δέκα χιλιάδες ευρώ*

egymillió ötszázezer forint → *ένα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες φιορίνια*

tízmillió euró → *δέκα εκατομμύρια ευρώ*

6. LÉPÉS

Szavak

αγαπάω <i>szeret</i>	παράθυρο (το) <i>ablak</i>
ακούω <i>hall, hallgat</i>	μέρα (η) <i>nap</i>
αλήθεια (η) <i>igaz(ság)</i>	μέσα <i>bent, bele</i>
απαντάω <i>válaszol</i>	μετά <i>utána</i>
απέναντι <i>szembe(n)</i>	μπορώ <i>tud, bír, -hat/het</i>
αργά <i>késő(n)</i>	μπροστά <i>elől, elé</i>
αριστερά <i>balra</i>	νομίζω <i>gondol vmit</i>
Αυστρία (η) <i>Ausztria</i>	νωρίς <i>korán</i>
βενζινάδικο (το) <i>benzinkút</i>	όταν <i>amikor</i>
Βουλγαρία (η) <i>Bulgária</i>	πάντα <i>mindig</i>
Γερμανία (η) <i>Németország</i>	πάνω <i>fent, fel</i>
γιαγιά (η) <i>nagymama</i>	πατρίδα (η) <i>haza</i>
γιατί <i>miért, mert</i>	πίσω <i>hátul, hátra</i>
γλώσσα (η) <i>nyelv</i>	πρέπει <i>kell</i>
γραφείο (το) <i>iroda</i>	πριν <i>előbb</i>
δεξιά <i>jobbra</i>	Ρουμανία (η) <i>Románia</i>
διαμέρισμα (το) <i>lakás</i>	Ρώμη (η) <i>Róma</i>
δίπλα <i>mellette, mellé</i>	ρωτάω (+ tárgyaset) <i>kérdez vkit</i>
δουλειά (η) <i>munka, dolog,</i> <i>tennivaló</i>	σταματάω <i>megáll, abbahagy</i>
ευθεία <i>egyenesen</i>	στρίβω <i>fordul, kanyarodik</i>
θέση (η, tsz. -εις) <i>(ülő)hely</i>	συγνώμη! <i>bocsánat!</i>
ιατρείο (το) <i>orvosi rendelő</i>	ταβέρνα (η) <i>étterem</i>
κάθε <i>minden (egy)</i>	ταξιδεύω <i>utazik</i>
κάτω <i>lent, le</i>	ταχυδρομείο (το) <i>posta</i>
κέντρο (το) <i>központ, belváros</i>	τίποτα <i>semmi(t)</i>
κοντά <i>közel</i>	τόσο <i>ennyire, annyira</i>
λέω (+ tárgyaset) <i>mond, hív vhog</i>	τρώω <i>eszik</i>
μαγειρεύω <i>főz</i>	φανάρι (το) <i>jelzőlámpa</i>
μαζί <i>együtt</i>	φταίω <i>tehet vmiről, hibás</i>
μακριά <i>messze, távol</i>	φύση (η) <i>természet</i>
	χρειάζεται <i>szükséges</i>

6.1. A NA SEGÉDSZÓ

A **να** talán a legfontosabb segédszó, amellyel az újjörögben nem létező **főnévi igenevet, és a felszólítást tudjuk kifejezni**. Pl.: *várni akarok, azt akarom, hogy várj* – θέλω να περιμένω, θέλω να περιμένεις. Mivel a magyar főnévi igenév felszólításnak is felfogható (várni akarok = azt akarom, hogy várjak), könnyen beláthatjuk, hogy ilyen jelentésben a fő- és mellékmondat igéjét számban és személyben egyeztetni kell:

θέλω να περιμένω	várni akarok
θέλεις να περιμένεις	várni akarsz
θέλει να περιμένει	várni akar
θέλουμε να περιμένουμε	várni akarunk
θέλετε να περιμένετε	várni akartok
θέλουν να περιμένουν	várni akarnak

A **να** segédszóval – amelyet később a kötőmód legfőbb segédszavának fogunk nevezni – leggyakrabban az alábbi igék után találkozunk:

θέλω		akar	vmit tenni
μπορώ		tud / bír / -hat/het	vmit tenni
πρέπει	+ να	kell	vmit tenni
μου αρέσει		szeret	vmit tenni

Példák

Δε θέλω να περιμένω.	Nem akarok várni.
Θέλω να σε περιμένω.	Meg akarlak várni.
Θέλεις να με περιμένεις;	Meg akarsz várni?
Θέλω να με περιμένεις.	Azt akarom, hogy várj meg.
Δεν μπορώ να σε περιμένω.	Nem várhatlak meg.
Πρέπει να πάω στο ταχυδρομείο.	El kell mennem a postára.
Πρέπει να δουλεύουμε κάθε μέρα.	Mindennap dolgoznunk kell.
<u>Δεν πρέπει να δουλεύετε κάθε μέρα.</u>	<u>Nem szabad mindennap</u>

6.1.* A πρέπει igét nem kell az alannal egyeztetni, csak egyes szám 3. személyben használatos. Ταράδα (δεν πρέπει) a jelentése: nem szabad. A nem kell görög megfelelője: δεν χρειάζεται. (Ezzel a 16. leckében még találkozunk.)

Δεν χρειάζεται να δουλεύετε κάθε μέρα.

Σας **αρέσει να** μένετε στην Ουγγαρία;

Μου **αρέσει να** μιλάω ελληνικά.

dolgoznotok.

Nem kell/szükséges mindennap dolgoznotok.

Szerettek Magyarországon lakni?

Szeretek görögül beszélni.

6.1. Fordítás görögrol magyarra

Δε θέλω να σε περιμένω. → *Nem akarlak megvárni.*

Αύριο δεν μπορώ να πάω στο σινεμά γιατί θα έχω δουλειά. → *Holnap nem tudok elmenni moziba, mert dolgom lesz.*

Σου αρέσει να μένεις στο κέντρο; → *Szeretsz a központban lakni?*

Πρέπει να ξέρουμε την αλήθεια. → *Tudnunk kell az igazat.*

Δεν πρέπει να βλέπετε τηλεόραση μέχρι τόσο αργά. → *Nem szabad ilyen sokáig tévét néznetek.*

Στους Έλληνες αρέσει να ταξιδεύουν στην Ουγγαρία. → *A görögök szeretnek Magyarországra utazni.*

Η μητέρα μου πρέπει να πάει στο σπίτι της δασκάλας μου. → *Az anyukámnak el kell mennie a tanárnőm lakására.*

6.1. Fordítás magyarról görögre

Megvárhatlak? → *Μπορώ να σε περιμένω;*

Szerettek olaszul tanulni? → *Σας αρέσει να μαθαίνετε ιταλικά;*

Nem akarom, hogy mindennap nézz tévét. → *Δε θέλω να βλέπεις τηλεόραση κάθε μέρα.*

Meg kell várnom a barátaimat. → *Πρέπει να περιμένω τους φίλους μου.*

Szeretsz főzni? → *Σου αρέσει να μαγειρεύεις;*

A fiam nem szeret iskolába járni. → *Στο γιο μου δεν αρέσει να πηγαίνει στο σχολείο.*

Nem fejezhetem be mindennap ilyen korán a munkámat. → *Δεν μπορώ να τελειώνω τη δουλειά μου κάθε μέρα τόσο νωρίς.*

6.2. A CSELEKVŐ SZEMÉLYRAGÚ IGÉK RAGOZÁSA

Korábban csoportosítottuk már a cselekvő személyragú igéket. Érdeemes ezeket összefoglalni, s gyakorolni a ragozásukat.

1. Hangsúlytalan személyragú igék

Idáig többnyire ilyen igékkel találkoztunk, pl.: *ξέρω, θέλω, περιμένω*.

Ragozásuk:

ξέρω (tud, ismer)
ξέρεις
ξέρει
ξέρουμε
ξέρετε
ξέρουν ritkábban *ξέρουνε*

Láthatjuk, hogy a hangsúly nem a személyragon, hanem a szótőn van.

2. Hangsúlytalan, összevont személyragú igék

A csoport legjellemzőbb képviselője a *πάω*:

Ragozásuk:

πάω (megy)
πας
πάει
*πάμε**
πάτε
πάνε ritkábban *παν*

Így ragozzuk még pl. az *ακούω* (*hall, hallgat*), *τρώνω* (*eszik*), *λέω* (*mond, hív vhogy*) és *φταίω* (*tehet vmiről, hibás*) igéket is.

6.2.* A *πάμε* jelentése még: *menjünk!* Ez az egyetlen olyan ige, amely többes szám 1. személyben a *να* nélkül is kifejezhet felszólítást.